

NACRT

Na osnovu člana 33 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/25 i 3/26) i člana 17 tačka 6 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list CG", broj 56/25), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici od 00.00.2026. godine, utvrdio je

METODOLOGIJU ZA UTVRĐIVANJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA OPERATORA SISTEMA I CIJENA, ROKOVA I USLOVA ZA KORIŠĆENJE PRENOSNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet i primjena

Član 1

- (1) Ovom metodologijom utvrđuju se uslovi, rokovi, način i postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda operatora prenosnog sistema električne energije (u daljem tekstu: operator) i cijene po kojima se plaćaju usluge prenosa električne energije.
- (2) Cijene utvrđene na osnovu ove metodologije primjenjuju se na korisnike prenosnog sistema električne energije, i to:
 - 1) proizvođače električne energije priključene na prenosni sistem kao korisnike prenosnog sistema za potrebe prenošenja proizvedene električne energije;
 - 2) operatore za skladištenje električne energije (u daljem tekstu: operatori skladišta);
 - 3) ostale korisnike koje čine:
 - a) kupci, uključujući kupce samosnabdjevače, kupce-proizvođače i aktivne kupce, čiji su objekti priključeni na prenosni sistem;
 - b) operatori distributivnih sistema; i
 - c) operatori zatvorenih distributivnih sistema čiji su sistemi priključeni na prenosni sistem.
- (3) Cijene utvrđene na osnovu ove metodologije ne primjenjuju se na tranzit električne energije.

Principi utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena

Član 2

Ova metodologija zasniva se na principima:

- 1) ravnoteže između interesa operatora i korisnika prenosnog sistema;
- 2) transparentnog i nediskriminatornog pristupa treće strane prenosnom sistemu;

- 3) korisnik plaća;
- 4) utvrđivanja cijena na transparentan i nepristrasan način na osnovu objektivnih i nediskriminatornih kriterijuma;
- 5) stvaranja povoljnih uslova za investiranje u prenosni sistem;
- 6) obezbjeđivanja da se energetska djelatnost koju obavlja operator kao javnu uslugu vrši na nediskriminatoran, transparentan i lako provjerljiv način;
- 7) podsticanja energetske i ekonomske efikasnosti;
- 8) podsticanja obavljanja energetske djelatnosti na način koji doprinosi smanjenju troškova poslovanja;
- 9) olakšavanja efikasne trgovine i konkurencije;
- 10) sprečavanja međusobnog subvencionisanja između pojedinih djelatnosti koje obavlja operator i između pojedinih korisnika ili grupa korisnika sistema;
- 11) nediskriminacije skladištenja energije i agregacije i nedistimulacije proizvodnje energije za sopstvene potrebe i upravljanja potrošnjom; i
- 12) obezbjeđivanja održivosti prenosnog sistema.

Regulatorni metod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena

Član 3

- (1) Kod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda primjenjuje se regulatorni metod "maksimalni dozvoljeni prihod", kao vrsta ekonomske regulacije koja ima za cilj da ograniči dozvoljeni prihod operatora, stvori preduslove za poboljšanje kvaliteta i povećanje efikasnosti primjenjujući regulatorne periode koji su po pravilu duži od jedne godine, tokom kojih je operatoru dozvoljeno da zadrži uštede od smanjenja troškova poslovanja na koje može uticati, koje Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) uzima u obzir prilikom utvrđivanja dozvoljenog prihoda za regulatorni period.
- (2) Regulatorno dozvoljeni prihod ostvaruje se alokacijom elemenata regulatorno dozvoljenog prihoda u cijene za korisnike prenosnog sistema električne energije.
- (3) Na cijene korišćenja prenosnog sistema električne energije ne utiče lokacija korisnika ovog sistema.

Izrazi

Član 4

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovoj metodologiji imaju značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje način obavljanja energetske djelatnosti (u daljem tekstu: Zakon).
- (2) U ovoj metodologiji se koriste izrazi koji imaju sljedeće značenje:

- 1) **regulatorni period** čine jedna ili više kalendarskih godina za koje se utvrđuju regulatorno dozvoljeni prihod i cijene;
 - 2) **tekući regulatorni period** je regulatorni period u kojem se podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, odnosno u slučaju primjene privremenih cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije je regulatorni period koji prethodi godini u kojoj je započeta primjena privremenih cijena;
 - 3) **prethodni regulatorni period** je regulatorni period koji prethodi tekućem regulatornom periodu;
 - 4) **prosječno trajanje prekida** (skraćenica **AIT - Average Interruption Time**) je opšti pokazatelj kvaliteta funkcionisanja prenosnog sistema definisan pravilima kojima se uređuje minimum kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom;
 - 5) **obračunski period** je vremenski period za koji se vrši obračun izvršenih usluga operatora, koji je, po pravilu, kalendarski mjesec;
 - 6) **godina podnošenja zahtjeva (t)** je godina u kojoj operator podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i u kojoj Agencija utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod i cijene za regulatorni period, odnosno u slučaju primjene privremenih cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije u skladu sa Zakonom je godina koja prethodi godini u kojoj je započeta primjena privremenih cijena;
 - 7) **priključna snaga** je odobrena aktivna priključna snaga sadržana u odgovarajućem aktu koji zaključuje korisnik sistema sa operatorom sistema;
 - 8) **inflacija (I)** je projektovana inflacija u Crnoj Gori, koju objavljuje nadležna institucija;
 - 9) **integracioni dalekovod** je prenosni dalekovod kojim se ostvaruje veza između postrojenja na koje je elektrana priključena, a kojim upravlja operator sistema, i druge trafostanice elektroprenosnog sistema u koju je predmetni dalekovod priključen;
 - 10) **kupac-proizvođač** je krajnji kupac koji djeluje u svojim prostorijama koje se nalaze unutar ograničenog područja, koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora za sopstvenu potrošnju i koji može skladištiti ili prodavati višak energije koju je sam proizveo, pod uslovom da krajnjem kupcu koji nije domaćinstvo te aktivnosti ne predstavljaju njegovu primarnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;
 - 11) **proporcionalni metod obračuna amortizacije** je metod prema kojem je godišnji trošak amortizacije po osnovnom sredstvu isti u toku vijeka trajanja sredstva.
- (3) Pri izračunavanju prema formulama u ovoj metodologiji, sve vrijednosti koje se izražavaju u procentima se dijele sa 100.

II. REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD

Elementi regulatorno dozvoljenog prihoda

Član 5

- (1) Regulatorno dozvoljeni prihod, koji se ostvaruje obavljanjem energetske djelatnosti na godišnjem nivou RDP_{t+n} , izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje se u eurima (€):

$$RDP_{t+n} = TP_{t+n} + A_{t+n} + PS_{t+n} - K_{t+n}$$

gdje je:

- TP_{t+n} - troškovi poslovanja za energetske djelatnosti iz člana 6 ove metodologije, (€);
 A_{t+n} - amortizacija utvrđena za regulatorne potrebe iz člana 11 ove metodologije, (€);
 PS_{t+n} - povrat na sredstva iz člana 12 ove metodologije, (€);
 K_{t+n} - korekcije po osnovu odstupanja ostvarenih energetske i finansijske veličine od utvrđenih, izračunate u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);
 n - 1, 2, ..., k;
 k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Elementi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se u godini t za svaku godinu regulatornog perioda.
- (3) Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u cijene RDP_{t+n}^{TUT} izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje se u eurima (€):

$$RDP_{t+n}^{TUT} = (RDP_{t+n} - OP_{t+n}) * (1 + FK)$$

gdje je:

- RDP_{t+n} - regulatorno dozvoljeni prihod iz stava 1 ovog člana, (€);
 OP_{t+n} - ostali prihodi iz člana 15 ove metodologije, (€);
 FK - faktor za kvalitet iz stava 4 ovog člana.

- (4) Faktor za kvalitet FK utvrđuje se u istoj vrijednosti za svaku godinu regulatornog perioda na sljedeći način:

$$FK = 0,02, \text{ za } \frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} < 0,85$$

$$FK = -0,2 \cdot \left(\frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} - 0,95 \right), \text{ za } 0,85 \leq \frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} < 0,95$$

$$FK = 0, \text{ za } 0,95 \leq \frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} \leq 1,05$$

$$FK = -0,2 \cdot \left(\frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} - 1,05 \right), \text{ za } 1,05 < \frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} \leq 1,15$$

$$FK = -0,02, \text{ za } \frac{AIT^{ost}}{AIT^{cilj}} > 1,15$$

gdje je:

- AIT^{cilj}** - ciljna vrijednost opšteg indikatora kvaliteta, koja je utvrđena u jednakom iznosu za svaku godinu regulatornog perioda, kao prosjek tri najniže ostvarene vrijednosti indikatora opšteg kvaliteta AIT, koji se računa u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom, počev od 2020. godine, zaključno sa posljednjom godinom za koju postoje konačni podaci, umanjena za 2,5%;
- AIT^{ost}** - prosjek ostvarenja opšteg indikatora kvaliteta AIT za posljednje tri godine za koje postoje konačni podaci, koji se izračunava u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom.

Način utvrđivanja troškova poslovanja

Član 6

- (1) Troškovi poslovanja za energetske djelatnosti obuhvataju tehno-ekonomski opravdane troškove koji su u funkciji obavljanja energetske djelatnosti, utvrđene za svaku regulatornu godinu.
- (2) Operator je dužan da troškove poslovanja evidentira u skladu sa regulatornim kontnim planom i dokaže ih računovodstvenom dokumentacijom i evidencijama koje se vode u skladu sa zakonom kojim je uređeno računovodstvo, računovodstvenim standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama operatora.
- (3) Kod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, u troškove poslovanja ne uključuju se:
 - 1) kazne koje izriču nadležni organi, kao i kamate na odložena, neizvršena i druga plaćanja koja se odnose na neizvršavanje obaveza iz zaključenih ugovora,
 - 2) troškovi po osnovu naknade šteta, koji su posledica propusta operatora,
 - 3) troškovi po osnovu finansijskih kompenzacija isplaćenih u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom,
 - 4) troškovi koji nijesu u funkciji obavljanja energetske djelatnosti.
- (4) Za potrebe utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i radi stvaranja uslova za poboljšanje efikasnosti, troškovi poslovanja se dijele na troškove na koje se:
 - 1) može uticati,
 - 2) djelimično može uticati, i

3) ne može uticati.

(5) Troškovi poslovanja za energetska djelatnost utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se može uticati

Član 7

- (1) Troškovi poslovanja na koje se može uticati \mathbf{TPu}_{t+n} obuhvataju troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode.
- (2) Ako je suma ukupnih troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda, za koje postoje konačni podaci, ostvarena u iznosu manjem od sume utvrđenih, troškovi iz stava 1 ovog člana za prvu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{TPu}_{t+1} = \left\{ \frac{1}{m} * \sum_{i=1}^m \mathbf{TPu}_{t-i}^{os} + \frac{1}{2} * \left(\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \mathbf{TPu}_{t-i}^{ut} - \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \mathbf{TPu}_{t-i}^{os} \right) \pm Z_s \right\} * (1 + I_{t+1} - X) \pm Z_j$$

gdje je:

- \mathbf{TPu}_{t+1} - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za prvu godinu regulatornog perioda, (€);
- \mathbf{TPu}_{t-i}^{os} - ostvareni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);
- \mathbf{TPu}_{t-i}^{ut} - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);
- I_{t+1} - projektovana inflacija, (%);
- X - faktor efikasnosti;

- Z_s - trajna promjena troškova poslovanja na koje se može uticati nastala usljed promjena zakona u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, a sastoji se od zbira parametra Z_s^{tz} , koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, i parametra Z_s^0 , koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, (€);
- Z_j - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, (€);
- m - broj godina tekućeg regulatornog perioda.

- (3) Ako je suma ukupnih troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, ostvarena u iznosu većem od sume utvrđenih, troškovi iz stava 1 ovog člana za prvu godinu regulatornog perioda utvrđuju se na osnovu sljedeće formule:

$$TPu_{t+1} = (TPu_t^{ut} \pm Z_s) * (1 + I_{t+1} - X) \pm Z_j$$

gdje je:

- TPu_t^{ut} - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati za godinu podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, (€);
- Z_s - trajna promjena troškova poslovanja na koje se može uticati nastala usljed promjena zakona u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, a sastoji se od zbira parametra Z_s^{tz} , koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, i parametra Z_s^0 , koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, (€);
- I_{t+1} - projektovana inflacija (%);
- X - faktor efikasnosti;
- Z_j - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama (€).

(4) Parametar Z_s ($Z_s^{tz} + Z_s^0$) iz st. 2 i 3 ovog člana predlaže operator, a utvrđuje Agencija na sljedeći način:

1) parametar Z_s^{tz} koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode utvrđuje se primjenom sljedeće formule:

$$Z_s^{tz} = \sum FTE^{akt} * PZ^u$$

gdje je:

FTE^{akt} - ostvareni dodatni radni angažman (*full-time equivalent*), prikazan po aktivnostima koje su zahtijevale dodatni angažman zaposlenih, a koje su uslovljene promjenom zakona;

PZ^u - prosječni godišnji trošak zarada po zaposlenom utvrđen za poslednju godinu prethodnog regulatornog perioda i sve godine tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci;

2) parametar Z_s^0 , koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, utvrđuje se kao razlika između prosjeka ostvarenih troškova u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda, za koje postoje konačni podaci, i prosjeka utvrđenih troškova u odnosnim godinama, za svaku kategoriju troškova pojedinačno.

(5) Parametar Z_j iz st. 2 i 3 ovog člana predlaže operator, a utvrđuje Agencija na osnovu podataka, obrazloženja i dokumentacije dostavljene u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda.

(6) Troškovi iz stava 1 ovog člana za drugu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$TPu_{t+2} = (TPu_{t+1} \mp Z_j) * (1 + I_{t+2} - X)$$

gdje je:

TPu_{t+1} - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za prvu godinu regulatornog perioda godinu, (€);

Z_j - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, (€);

I_{t+1} - projektovana inflacija, (%);

X - faktor efikasnosti.

- (7) Troškovi iz stava 1 ovog člana za treću i svaku narednu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{TPu}_{t+n} = \mathbf{TPu}_{t+n-1} * (\mathbf{1} + \mathbf{I}_{t+n} - \mathbf{X})$$

gdje je:

- \mathbf{TPu}_{t+n-1} - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za godinu koja prethodi regulatornoj godini za koju se utvrđuju ovi troškovi (€);
 \mathbf{I}_{t+n} - projektovana inflacija (%);
 \mathbf{X} - faktor efikasnosti;
 \mathbf{n} - 3, ..., k;
 \mathbf{k} - broj godina regulatornog perioda.

- (8) Faktor efikasnosti iz st. 2, 3, 6 i 7 ovog člana izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{X} = \mathbf{X}_1 + \mathbf{X}_2$$

gdje je:

\mathbf{X}_1 - mjera neefikasnosti koja se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{X}_1 = \frac{\mathbf{TPu}^{os}}{\mathbf{TPu}^{ut}} * \frac{\mathbf{1}}{\mathbf{100}}$$

gdje je:

- \mathbf{TPu}^{os} - prosječno ostvareni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);
 \mathbf{TPu}^{ut} - prosječno utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati za poslednju godinu prethodnog regulatornog perioda i sve godine tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);
 \mathbf{X}_2 - mjera efikasnosti postignuta primjenom novih tehnologija i iznosi 0,005.

- (10) U slučaju iz stava 2 ovog člana faktor efikasnosti jednak je mjeri efikasnosti postignutoj primjenom novih tehnologija \mathbf{X}_2 i iznosi 0,005.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se djelimično može uticati

Član 8

- (1) Troškovi poslovanja na koje se djelimično može uticati \mathbf{TPg}_{t+n} obuhvataju trošak za nabavku električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu (u daljem tekstu: troškovi opravdanih gubitaka).
- (2) Troškovi opravdanih gubitaka \mathbf{TPg}_{t+n} izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n} = Ce_{t+n}^{ut} * \frac{g_p}{100 - g_p} * E_{t+n}^{OK+S}$$

gdje je:

Ce_{t+n}^{ut} - cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka iz stava 6 ovog člana, koja je predmet korekcija u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€/MWh);

g_p - opravdana stopa gubitaka u prenosnom sistemu, (%);

E_{t+n}^{OK+S} - količina električne energije planirana energetske bilansom za svaku kalendarsku godinu regulatornog perioda za isporuku iz prenosnog sistema na mjestima isporuke ostalim korisnicima i objektima za skladištenje električne energije. Količina električne energije za isporuku iz prenosnog sistema operatoru distributivnog sistema se izračunava na osnovu veličina planiranih energetske bilansom kao zbir količina električne energije za potrebe ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem, električne energije preuzete od strane objekata za skladištenje električne energije priključenih na distributivni sistem i električne energije za pokrivanje ukupnih gubitaka u distributivnom sistemu, umanjeno za količine električne energije proizvedene u objektima priključenim na distributivni sistem i električne energije predate od strane objekata za skladištenje električne energije priključenih na distributivni sistem, (MWh);

n - 1, 2, ..., k;

k - broj godina regulatornog perioda.

(3) Opravdanu stopu gubitaka u prenosnom sistemu iz stava 2 ovog člana za svaku godinu regulatornog perioda Agencija utvrđuje uzimajući u obzir rezultate studije gubitaka, revidovane i ažurirane u skladu sa Zakonom, koju je operator dužan da dostavi uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena iz člana 31 ove metodologije.

(4) Studija iz stava 3 ovog člana obavezno treba da sadrži: prikaz postojećeg stanja, mjere i dinamiku dostizanja nivoa gubitaka utvrđenog u studiji za posmatrani period, kao i sredstva potrebna za te namjene.

(5) Ako operator ne dostavi studiju gubitaka iz stava 3 ovog člana opravdana stopa gubitaka utvrđuje se na osnovu:

1) ostvarenih gubitaka u prenosnom sistemu g_{ost} (%), koji nastaju usljed prenosa električne energije za potrebe domaće potrošnje, koji ne uključuju gubitke po osnovu tranzita i izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$g_{ost} = \frac{(1 - g^{tr}) * G^P}{E^{isp} + (1 - g^{tr}) * G^P} * 100$$

gdje je:

- g^{tr} - koeficijent koji odražava učešće gubitaka nastalih usljed tranzita energije u ukupnim gubicima u prenosnom sistemu, koji se utvrđuje kao prosjek za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, na osnovu podataka Evropske mreže operatora prenosnih sistema električne energije (ENTSO-E);
- G^P - ukupni gubici u prenosnom sistemu, utvrđeni kao razlika ukupne energije koja uđe u prenosni sistem i energije koja izađe iz prenosnog sistema, izračunati kao prosjek ostvarenja za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, (MWh);
- E^{isp} - električna energija isporučena iz prenosnog sistema na mjestima isporuke ostalim korisnicima i objektima za skladištenje električne energije, koja se utvrđuje kao prosjek za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, (MWh);

- 2) ostvarenja gubitaka za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i njihovog obrazloženja od strane operatora;
- 3) ostvarenih investicija za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i planiranih investicija za regulatorni period u cilju smanjenja gubitaka, obrazložene u planu razvoja prenosnog sistema, koji je odobrila Agencija.

(6) Za potrebe utvrđivanja troškova opravdanih gubitaka iz stava 2 ovog člana, koristi se cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda Ce^{ut} koja se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$Ce^{ut} = C^{pros} \frac{(C_{t-2}^p / C_{t-3}^p) + (C_{t-1}^p / C_{t-2}^p)}{2}$$

gdje je:

- C^{pros} - prosječna ponderisana cijena električne energije ostvorena na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u prenosnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu u godini t-1, t-2 i t-3;
- C_{t-n}^p godišnja prosječna ponderisana cijena električne energije ostvorena na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u prenosnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu;
- n - 1, 2, 3.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se ne može uticati

Član 9

(1) Troškovi poslovanja na koje se ne može uticati $TPnu_{t+n}$ izračunavaju se primjenom sljedeće formule i iskazuju u eurima, (€):

$$TPnu_{t+n} = Tp_{t+n} + Tl_{t+n} + Tpu_{t+n} + Tb_{t+n} + Tmu_{t+n} + Tžs_{t+n} + Tot_{t+n} + Tr_{t+n} + Tmc_{t+n} + T_{t+n}^{NEMO} + Tgv_{t+n} + Trkc_{t+n} + To_{t+n}$$

gdje je:

- Tp_{t+n} - troškovi koji se odnose na poreze na nepokretnosti, takse i naknade u skladu sa zakonom;
- Tl_{t+n} - troškovi licenci;
- Tpu_{t+n} - troškovi pomoćnih usluga;
- Tb_{t+n} - troškovi koji proizlaze iz učešća na evropskim platformama za balansiranje;
- Tmu_{t+n} - troškovi koji nastaju na osnovu međunarodnih ugovora;
- $Tžs_{t+n}$ - troškovi za zaštitu životne sredine;
- Tot_{t+n} - troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije;
- Tr_{t+n} - troškovi rezervisanja sudskih sporova, koji se odnose na troškove poreza, naknade štete trećim licima i/ili eksproprijacije;
- Tmc_{t+n} - troškovi koji nastaju po osnovu jedinstvenog povezivanja dan-unaprijed i unutar dnevnog povezivanja tržišta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa;
- T_{t+n}^{NEMO} - troškovi ili dio troškova i izdaci ili dio izdataka, koji nastaju povezivanjem tržišta dan-unaprijed i unutar dnevnih tržišta, koje operator pokriva nominovanim operatoru tržišta električne energije;
- Tgv_{t+n} - troškovi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta;
- $Trkc_{t+n}$ - troškovi povezani sa aktivnostima regionalnih koordinacionih centara;
- To_{t+n} - ostali troškovi poslovanja na koje se ne može uticati u skladu sa zakonom;
- n - 1, 2, ..., k;
- k - broj godina regulatornog perioda.

(2) Troškovi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta Tgv_{t+n} obuhvataju:

- 1) troškove nadoknada učesnicima na tržištu kojima je dodijeljen prekozonski kapacitet, a koji je naknadno ograničen zbog zagušenja u sistemu i/ili obezbjeđenja rada sistema unutar granica operativne sigurnosti;
 - 2) troškove nadoknada učesnicima na tržištu za nenominovana dugoročna prava prenosa ili za finansijska prava prenosa ako je primjenjivo;
 - 3) troškove nadoknade učesnicima na tržištu za slučaj razdvajanja povezanih dan-unaprijed tržišta električne energije (decoupling); i
 - 4) troškove remedijalnih mjera (redispečinga i trgovine u suprotnom smjeru).
- (3) Troškovi obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta Tgv_{t+n} i troškovi povezani sa aktivnostima regionalnih koordinacionih centara $Trkc_{t+n}$ iz stava 1 ovog člana utvrđuju se kao dio troškova poslovanja na koje se ne može uticati u mjeri u kojoj se ti troškovi ne mogu pokriti prihodima po osnovu dodjele prekograničnih kapaciteta (prihodi od zagušenja) utvrđenim u skladu sa članom 15 ove metodologije.
- (4) Ostali troškovi poslovanja na koje se ne može uticati u skladu sa zakonom To_{t+n} iz stava 1 ovog člana obuhvataju i troškove poreza na dobit pravnih lica TP_{t+n}^D , koji se izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$TP_{t+n}^D = ROS_{t+n} * VK_{UDIO} * SP_{VK} * SP_D$$

gdje je:

- ROS_{t+n} - regulatorna osnova sredstava iz člana 13 ove metodologije, (€);
- VK_{UDIO} - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40%, iz člana 14 ove metodologije;
- SP_{VK} - stopa povrata na vlasnički kapital (nominalna) iz člana 14 ove metodologije, (%);
- SP_D - stopa poreza na dobit utvrđena zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica koja se primjenjuje na iznos dobiti koja je jednaka proizvodu ROS_{t+n} , VK_{UDIO} i SP_{VK} .

- (5) Troškovi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija.

Način utvrđivanja troškova neenergetske djelatnosti

Član 10

- (1) Troškovi poslovanja, amortizacija i povrat na sredstva, koji su zajednički za obavljanje energetske i neenergetske djelatnosti, alociraju se na djelatnosti na osnovu objektivnih i transparentnih pravila (ključevi), koja na predlog operatora utvrđuje Agencija.
- (2) Ako za neenergetsku djelatnost nije moguće izvršiti obračun troškova iz stava 1 ovog člana, dio prihoda od neenergetske djelatnosti, alociran na ovu djelatnost po ključu, koji

na predlog operatora utvrđuje Agencija, uključuje se u ostale prihode iz člana 15 ove metodologije.

- (3) Predlog ključeva iz st. 1 i 2 ovog člana, sa ekonomskom analizom na osnovu koje su predloženi, operator dostavlja Agenciji u postupku odobravanja obavljanja neenergetske djelatnosti u skladu sa Zakonom.

Način utvrđivanja troška amortizacije

Član 11

- (1) Trošak amortizacije za regulatornu godinu utvrđuje se na osnovu:
- 1) vrijednosti osnovnih sredstava koja su u funkciji na kraju godine $t+n-2$ iz člana 13 ove metodologije, uključujući osnovna sredstva nabavljena iz donacija, kao i osnovna sredstva čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu $t+n-2$, koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Energetsku zajednicu (u daljem tekstu: Zajednica) i projekte od uzajamnog interesa,
 - 2) korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, i
 - 3) primjene proporcionalnog metoda amortizacije.
- (2) Korisni vijek upotrebe osnovnih sredstava određuje se na osnovu tehničkog i ekonomskog vijeka upotrebe različitih grupa osnovnih sredstava, koji je korišćen u posljednjoj procjeni prihvaćenoj od strane Agencije.

Način utvrđivanja povrata na sredstva

Član 12

- (1) Povrat na sredstva PS_{t+n} je dio regulatorno dozvoljenog prihoda koji se ostvaruje po osnovu uloženog kapitala i izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$PS_{t+n} = ROS_{t+n} * SPK$$

gdje je:

ROS_{t+n} - regulatorna osnova sredstava iz člana 13 ove metodologije, (€);

SPK - stopa povrata na kapital iz člana 14 ove metodologije, (%);

n - 1, 2, ..., k;

k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Povrat na sredstva utvrđen u skladu sa stavom 1 ovog člana, Agencija može rasporediti po godinama regulatornog perioda na način kojim se obezbjeđuje stabilnost cijena za korišćenje sistema električne energije i poštovanje principa iz člana 2 ove metodologije.

Način utvrđivanja regulatorne osnove sredstava

Član 13

- (1) Regulatorna osnova sredstava **ROS_{t+n}** je vrijednost sredstava u odnosu na koju se računa povrat na sredstva za regulatornu godinu, a izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje se u eurima, (€):

$$ROS_{t+n} = OS_{t+n-2}^{net} + In_{t+n} + RK_{t+n}$$

gdje je:

OS_{t+n-2}^{net} - neto vrijednost osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2;

In_{t+n} - investicije za regulatornu godinu;

RK_{t+n} - radni kapital za regulatornu godinu;

n - 1, 2, ..., k;

k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model troška (model nabavne vrijednosti), neto vrijednosti osnovnih sredstava **OS_{t+n-2}^{net}** jednaka je neto vrijednosti osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2 evidentiranih u poslovnim knjigama operatora, koje se vode za regulatorne potrebe.
- (3) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model revalorizacije, neto vrijednosti osnovnih sredstava **OS_{t+n-2}^{net}** jednaka je neto vrijednosti osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2, utvrđenoj na osnovu posljednje procjene prihvaćene od strane Agencije, uključujući neto vrijednost osnovnih sredstava stavljenih u upotrebu do kraja godine t-1 koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove.
- (4) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model revalorizacije, za regulatorni period nakon izvršene procjene vrijednosti osnovnih sredstava, neto vrijednost tih sredstava utvrđuje se na sljedeći način:
- 1) ako je dokumentacija o izvršenoj procjeni dostavljena Agenciji najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva iz člana 31 ove metodologije, neto vrijednost osnovnih sredstava za prvu godinu regulatornog perioda je neto vrijednost koju Agencija utvrdi na osnovu procjene;
 - 2) ako je dokumentacija o izvršenoj procjeni dostavljena Agenciji u roku koji je kraći od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva iz člana 31 ove metodologije ili Agencija ne

izvrši procjenu prije donošenja odluke po zahtjevu iz razloga na koje ne može uticati (pokrenut postupak u vezi sa zaštitom prava učesnika u postupku javnih nabavki, kašnjenje procjenitelja sa izvršenjem ugovorne obaveze, i sl.), neto vrijednost osnovnih sredstava za regulatorni period je neto vrijednost sredstava utvrđena na osnovu posljednje procjene prihvaćene od strane Agencije.

- (5) Za svaku godinu regulatornog perioda iz neto vrijednosti osnovnih sredstava OS_{t+n-2}^{net} iz st. 2, 3 i 4 ovog člana isključuje se vrijednost sredstava koja nijesu odobrena od strane Agencije u postupku davanja saglasnosti na investicione planove, vrijednost sredstava stavljenih van upotrebe i vrijednost sredstava nabavljenih putem kapitalnog doprinosa (poklon, donacija i druga bespovratna sredstva).
- (6) Vrijednost investicija iz stava 1 ovog člana izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje se u eurima, (€):

$$In_{t+n} = In_{t+n-1}^{oa}$$

gdje je:

In_{t+n-1}^{oa} - vrijednost osnovnih sredstava čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu $t+n-1$, a koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa.

- (7) Vrijednost investicija iz stava 4 ovog člana, za svaku godinu regulatornog perioda, umanjuje se za vrijednost investicija koje se finansiraju iz kapitalnih doprinosa.
- (8) U regulatornu osnovu sredstava je uključen radni kapital koji predstavlja sredstva neophodna za nesmetano tekuće poslovanje operatora.
- (9) Za svaku godinu regulatornog perioda radni kapital će se utvrditi u iznosu 1/12 utvrđenih troškova poslovanja iz člana 6 ove metodologije, isključujući troškove poreza na dobit pravnih lica iz člana 9 stav 4 ove metodologije.

Način utvrđivanja stope povrata na kapital

Član 14

- (1) Stopa povrata na kapital SPK utvrđuje se za svaku godinu regulatornog perioda kao ponderisani prosjek troška kapitala $PPTK_{t+n}$, koji uključuje trošak vlasničkog kapitala i trošak pozajmljenog kapitala, ponderisanih prema njihovom udjelu u ukupnom kapitalu operatora, a koji se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$PPTK_{t+n} = (VK_{UDIO} * SP_{VK}) + (D_{UDIO} * SP_{PK} * (1 - SP_t))$$

gdje je:

$PPTK_{t+n}$ - ponderisani prosječni trošak kapitala (nominalni, poslije oporezivanja), (%);

SP_{VK} - stopa povrata na vlasnički kapital (nominalna), (%);

- VK_{UDIO}** - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40%;
- SP_{PK}** - stopa povrata na pozajmljeni kapital (nominalna), (%);
- D_{UDIO}** - udio pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 60%;
- SP_t** - stopa poreza na dobit pravnih lica.

- (2) Stopa povrata na vlasnički kapital (nominalna, poslije oporezivanja) **SP_{VK}** izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$SP_{VK} = rf + \beta * PRRT + PRZ$$

gdje je:

- rf** - stopa oslobođena rizika (nominalna), (%);
- β** - beta kompanije;
- PRRT** - premija rizika razvijenog tržišta;
- PRZ** - premija rizika zemlje, (%).

- (3) Elementi formule iz stava 2 ovog člana izračunavaju se na osnovu parametara sa tržišta kapitala u Crnoj Gori, a ukoliko to nije moguće, na osnovu parametara sa razvijenih tržišta iz izvora navedenih u st. 4, 6, 7 i 8 ovog člana.
- (4) Ako se stopa oslobođena rizika **rf** ne može utvrditi na osnovu parametara raspoloživih u Crnoj Gori (državne obveznice emitovane u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina), ova stopa će biti jednaka prosječnoj godišnjoj stopi prinosa na njemačke državne obveznice za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina, koju objavljuje Evropska centralna banka (ECB).
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako je prosječna godišnja stopa prinosa na njemačke državne obveznice za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina, koju objavljuje Evropska centralna banka (ECB), niža od nule, stopa oslobođena rizika **rf** iz stava 2 ovog člana je jednaka nuli.
- (6) Beta kompanije **β** predstavlja rizik kompanije poređen sa rizikom ukupnog tržišta, a izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\beta = \beta_{bd} * \left(1 + \frac{D_{UDIO}}{VK_{UDIO}} \right)$$

gdje je:

- β_{bd}** - prosječna beta energetske kompanije na tržištima u razvoju, računata bez duga, objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku, u januaru u godini podnošenja zahtjeva ;

DUDIO - udio pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 60%;

VKUDIO - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40%.

- (7) Premija rizika razvijenog tržišta **PRRT** je premija rizika kapitala (S&P 500 indeks) objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku, u januaru u godini podnošenja zahtjeva.
- (8) Premija rizika zemlje **PRZ** jednaka je premiji za rizik od neplaćanja zemlje, pomnoženoj koeficijentom volatilnosti tržišta kapitala u zemljama u razvoju, objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku, u januaru u godini podnošenja zahtjeva.
- (9) Stopa povrata na pozajmljeni kapital **SPPK** utvrđuje se kao trogodišnji ponderisani prosjek kamatnih stopa ugovorenih na aktivna dugoročna kreditna zaduženja mrežnih operatora u Crnoj Gori na kraju godine t-1, t-2 i t-3.

Način utvrđivanja ostalih prihoda

Član 15

- (1) Ostali prihodi od energetske djelatnosti su prihodi po osnovu realizacije međunarodnih ugovora, prihodi po osnovu dodjele prekograničnih kapaciteta (prihodi od zagušenja), prihodi od donacija, premija, subvencija i sl, prihodi od naplate štete, prihodi od ukidanja rezervisanja sudskih sporova, koji se odnose na troškove poreza, naknade štete trećim licima i/ili eksproprijacije, prihodi po osnovu naknade za priključnu snagu, prihodi ili dio prihoda od neenergetske djelatnosti ako nije moguće izvršiti razdvajanje troškova koji su zajednički za pružanje tih djelatnosti, neto prihodi nastali po osnovu ITC mehanizma, prihod po osnovu neadekvatne usluge i neraspoloživosti isporuke tercijarne regulacije, prihod od prekomjerno preuzete reaktivne energije, kao i drugi prihodi koji nijesu posebno specificirani, a mogu se pojaviti u poslovanju, čiji su pripadajući troškovi priznati prilikom utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda.
- (2) Prihodi po osnovu dodjele prekograničnih kapaciteta (prihodi od zagušenja) utvrđuju se na osnovu podataka o:
 - 1) planiranom iznosu prihoda od zagušenja za svaku godinu regulatornog perioda, i njihovog obrazloženja;
 - 2) iznosu prihoda od zagušenja za svaku godinu regulatornog perioda koji planira da koristi za garantovanje neprekidne raspoloživosti dodijeljenog kapaciteta, kao i za održavanje ili povećanje prekozonskih kapaciteta kroz optimizaciju korišćenja postojećih interkonektora pomoću koordinisanih remedijalnih mjera, ako je primjenljivo, i njihovog obrazloženja;
 - 3) iznosu prihoda od zagušenja za svaku godinu regulatornog perioda koji predlaže za umanjenje regulatorno dozvoljenog prihoda, i njihovog obrazloženja;

- 4) iznosu prihoda od zagušenja za svaku godinu regulatornog perioda koji planira da čuva na posebnim bankarskim računima u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa.
- (3) Prihodi iz stava 2 tačka 2 ovog člana koriste se za pokrivanje planiranih:
- 1) troškova obezbjeđenja garancija validnosti prekozonskog kapaciteta, uključujući troškove remedijalnih mjera i troškove nadoknade učesnicima na tržištu za slučaj razdvajanja povezanih dan-unaprijed tržišta električne energije (decoupling);
 - 2) neto finansijskih troškova povezanih sa hedžing proizvodima koje nudi operator, drugačijim od dugoročnih prava prenosa, ako je primjenjivo;
 - 3) troškova korišćenja usluga regionalnih koordinacionih centara.
- (4) Planirani prihodi iz stava 2 tačka 3 ovog člana za svaku godinu regulatornog perioda najmanje su jednaki zbiru:
- 1) troškova amortizacije i povrata na sredstva obračunatih za svaku godinu regulatornog perioda u skladu sa čl. 11 i 12 ove metodologije, po osnovu planiranih investicija relevantnih za smanjenje zagušenja interkonektora uključenih u regulatornu osnovu sredstava, u skladu sa članom 13 stav 6 ove metodologije;
 - 2) troškova poreza na nepokretnosti, takse i naknade u skladu sa zakonom koji se odnose na osnovna sredstva koja održavanju i povećavanju prekozonskih kapaciteta uključenih u troškove na koje se ne može uticati, u skladu sa članom 9 ove metodologije.
- (5) Ako su planirani prihodi iz stava 2 tačka 1 ovog člana veći od zbira planiranih prihoda iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana, planirani prihodi iz stava 2 tačka 4 ovog člana jednaki su razlici prihoda iz stava 2 tačka 1 ovog člana i zbira prihoda iz stava 2 tač. 2 i 3 ovog člana.
- (6) Prihodi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija
- (7) U cilju obezbjeđenja održivosti prenosnog sistema ostali prihodi se raspoređuju na više regulatornih godina ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

$$1) \text{PS}_{t+n} - \text{K}_{t+n}^{\text{PS}} + \text{A}_{t+n} - \text{K}_{t+n}^{\text{A}} \leq (\text{OP}_{t+n} + \text{K}_{t+n}^{\text{OP}}) * \left(1 - \frac{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} - \text{Tot}_{t+n}}{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} + \text{A}_{t+n} + \text{PS}_{t+n}}\right)$$

ili

$$2) (\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} - \text{Tot}_{t+n}) - \text{K}_{t+n}^{\text{TPnu-}} \leq (\text{OP}_{t+n} + \text{K}_{t+n}^{\text{OP}}) * \frac{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} - \text{Tot}_{t+n}}{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} + \text{A}_{t+n} + \text{PS}_{t+n}}$$

gdje je:

- PS_{t+n} - utvrđeni povrat na sredstva iz člana 12 ove metodologije;
- A_{t+n} - utvrđeni troškovi amortizacije iz člana 11 ove metodologije;
- $\text{K}_{t+n}^{\text{PS}}$ - korekcija povrata na sredstva, utvrđena u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;

- K_{t+n}^A - korekcije troškova amortizacije, utvrđena u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;
- TPu_{t+n} - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati, iz člana 7 ove metodologije;
- $TPnu_{t+n}$ - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se ne može uticati, iz člana 9 ove metodologije;
- Tot_{t+n} - utvrđeni troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, iz člana 9 ove metodologije;
- K_{t+n}^{TPnu-} - korekcije troškova poslovanja na koje se ne može uticati, osim korekcija troškova koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, utvrđene u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;
- OP_{t+n} - utvrđeni ostali prihodi iz člana 15 ove metodologije;
- K_{t+n}^{OP} - korekcija ostalih prihoda.

III. OBEZBJEĐENJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA

Korišćenje prenosnog sistema

Član 16

- (1) Korišćenje prenosnog sistema obuhvata angažovanje prenosnog sistema i pokrivanje opravdanih gubitaka.
- (2) Regulatorno dozvoljeni prihod operatora iz člana 5 stav 3 ove metodologije obezbeđuje se naplaćivanjem usluge korišćenja prenosnog sistema od korisnika iz člana 1 stav 2 ove metodologije po cijenama kojima se nadoknađuju troškovi:
 - 1) za angažovanje prenosnog kapaciteta, i
 - 2) opravdanih gubitaka.

Način utvrđivanja troškova za korišćenje prenosnog sistema koji se transponuju u cijene

Član 17

- (1) Troškovi za korišćenje prenosnog sistema koji se transponuju u cijene obuhvataju troškove za angažovanje prenosnog kapaciteta TAK_{t+n}^{TUT} i troškove opravdanih gubitaka TPg_{t+n}^{TUT} .
- (2) Troškovi za angažovanje prenosnog kapaciteta koji se transponuju u cijene TAK_{t+n}^{TUT} iz stava 1 ovog člana, izračunavaju se na osnovu troškova amortizacije, povrata na sredstva,

troškova poslovanja na koje se može uticati i troškova poslovanja na koje se ne može uticati, umanjeno za ostale prihode i naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, uz primjenu odgovarajućih korekcija navedenih kategorija troškova i prihoda i faktora za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

- (3) Troškovi opravdanih gubitaka TPg_{t+n}^{TUT} iz stava 1 ovog člana izračunavaju se na osnovu troškova na koje se djelimično može uticati iz člana 8 ove metodologije, uz primjenu korekcije troškova gubitaka utvrđene u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija i faktora za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.
- (4) Troškovi iz st. 2 i 3 ovog člana raspoređuju se na korisnike prenosnog sistema električne energije iz člana 1 stav 2 ove metodologije.
- (5) Dio troškova poslovanja na koje se može uticati i na koje se ne može uticati $TAK_{t+n}^{P+Sopex-}$ i dio troškova opravdanih gubitaka TPg_{t+n}^{P+S} iz člana 19 ove metodologije, raspoređuju se na proizvođače električne energije i operatore skladišta priključene na prenosni sistem po aktivnoj energiji.
- (6) Dio troškova amortizacije i povrata na sredstva $TAK_{t+n}^{P+Scapex}$ iz člana 19 ove metodologije raspoređuju se na proizvođače električne energije i operatore skladišta priključene na prenosni sistem po maksimalno raspoloživoj aktivnoj snazi proizvodnog objekta.
- (7) Dio troškova iz stava 2 ovog člana TAK_{t+n}^{OK} raspoređuju se na ostale korisnike prenosnog sistema iz člana 1 stav 2 tačka 3 ove metodologije po aktivnoj snazi.
- (8) Pri izračunavanju troškova iz stava 1 ovog člana korekcije ne obuhvataju korekciju fakturisane realizacije, već se ona uzima u obzir u skladu sa članom 22 i članom 24 stav 2 ove metodologije.

Način utvrđivanja troškova poslovanja, povrata na sredstva i troškova amortizacije koji se transponuju u cijene

Član 18

- (1) Troškovi za angažovanje prenosnog kapaciteta iz člana 17 stav 2 ove metodologije transponuju se u cijene na sljedeći način:
 - 1) Troškovi poslovanja na koje se može uticati i na koje se ne može uticati koji se transponuju u cijene TAK_{t+n}^{Opex-} izračunavaju se na osnovu sljedeće formule:

$$TAK_{t+n}^{Opex-} = \left(\left(TPu_{t+n} + TPnu_{t+n} - Tot_{t+n} \right) - K_{t+n}^{TPnu-} - (OP_{t+n} + K_{t+n}^{OP}) \right) * \frac{TPu_{t+n} + TPnu_{t+n} - Tot_{t+n}}{TPu_{t+n} + TPnu_{t+n} + A_{t+n} + PS_{t+n}} * (1 + FK)$$

gdje je:

- TPu_{t+n}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati, iz člana 7 ove metodologije;
- TPnu_{t+n}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se ne može uticati, iz člana 9 ove metodologije;
- Tot_{t+n}** - utvrđeni troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, iz člana 9 ove metodologije;
- K^{TPnu-}_{t+n}** - korekcije troškova poslovanja na koje se ne može uticati, osim korekcija troškova koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, utvrđene u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija,
- OP_{t+n}** - utvrđeni ostali prihodi iz člana 15 ove metodologije;
- K^{OP}_{t+n}** - korekcija ostalih prihoda utvrđena u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;
- FK** - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

- 2) Troškovi amortizacije i povrat na sredstva koji se transponuju u cijene **TAK^{capex}_{t+n}** izračunavaju se na osnovu sljedeće formule:

$$\text{TAK}_{t+n}^{\text{capex}} = \left((\text{PS}_{t+n} - \text{K}_{t+n}^{\text{PS}}) + (\text{A}_{t+n} - \text{K}_{t+n}^{\text{A}}) - (\text{OP}_{t+n} + \text{K}_{t+n}^{\text{OP}}) * (1 - \frac{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} - \text{Tot}_{t+n}}{\text{TPu}_{t+n} + \text{TPnu}_{t+n} + \text{A}_{t+n} + \text{PS}_{t+n}}) \right) * (1 + \text{FK})$$

gdje je:

- PS_{t+n}** - utvrđeni povrat na sredstva iz člana 12 ove metodologije;
- A_{t+n}** - utvrđeni troškovi amortizacije iz člana 11 ove metodologije;
- K^{PS}_{t+n}** - korekcija povrata na sredstva, utvrđena u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;
- K^A_{t+n}** - korekcije troškova amortizacije, utvrđena u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;
- OP_{t+n}** - utvrđeni ostali prihodi iz člana 15 ove metodologije;
- K^{OP}_{t+n}** - korekcija ostalih prihoda;
- TPu_{t+n}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati, iz člana 7 ove metodologije;
- TPnu_{t+n}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se ne može uticati, iz člana 9 ove metodologije;

Tot_{t+n} - utvrđeni troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, iz člana 9 ove metodologije;

FK - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

(2) Troškovi opravdanih gubitaka koji se transponuju u cijene **TPg_{t+n}^{TUT}** iz člana 17 stav 3 ove metodologije izračunavaju se na osnovu sljedeće formule:

$$\mathbf{TPg}_{t+n}^{\mathbf{TUT}} = (\mathbf{TPg}_{t+n} - \mathbf{K}_{t+n}^{\mathbf{TPg}}) * (1 + \mathbf{FK})$$

gdje je:

TPg_{t+n} - utvrđeni troškovi opravdanih gubitaka iz člana 8 ove metodologije;

K_{t+n}^{TPg} - korekcije troškova gubitaka, utvrđene u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija;

FK - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

IV. ALOKACIJA TROŠKOVA ZA KORIŠĆENJE PRENOSNOG SISTEMA

Troškovi za korišćenje prenosnog kapaciteta koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta

Član 19

Troškovi iz člana 17 st. 2 i 3 ove metodologije, koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta **TK_{t+n}^{P+S}**, izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{TK}_{t+n}^{\mathbf{P+S}} = \mathbf{TAK}_{t+n}^{\mathbf{P+Sopex-}} + \mathbf{TAK}_{t+n}^{\mathbf{P+Scapex}} + \mathbf{TPg}_{t+n}^{\mathbf{P+S}}$$

gdje je:

TAK_{t+n}^{P+Sopex-} - dio troškova poslovanja na koje se može uticati i na koje se ne može uticati koji se alocira na proizvođače i operatore skladišta, iz člana 20 ove metodologije, (€);

TAK_{t+n}^{P+Scapex} - dio troškova amortizacije i povrata na sredstva, koji se alocira na proizvođače i operatore skladišta, iz člana 21 ove metodologije, (€);

TPg_{t+n}^{P+S} - dio troškova opravdanih gubitaka koji se alocira na proizvođače i operatore skladišta, iz člana 26 stav 1 ove metodologije, (€).

Dio troškova poslovanja na koje se može uticati i na koje se ne može uticati koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta

Član 20

Dio troškova iz člana 18 stav 1 ove metodologije za regulatornu godinu TAK_{t+n}^{opex-} , koji pokrivaju proizvođači i operatori skladišta $TAK_{t+n}^{P+Sopex-}$, izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TAK_{t+n}^{P+Sopex-} = TAK_{t+n}^{opex-} * K_{t+n}^{P+Sopex-}$$

gdje je:

$K_{t+n}^{P+Sopex-}$ - koeficijent koji odražava obavezu proizvođača i operatora skladišta za upravljanje, eksploataciju i održavanje sredstava operatora, a izračunava se na osnovu sljedeće formule:

$$K_{t+n}^{P+Sopex-} = \frac{E_{t+n}^{P+S}}{E_{t+n}^{P+S} + E_{t+n}^{OK+S}}$$

gdje je:

- E_{t+n}^{P+S} - planirana proizvodnja električne energije od strane proizvođača i električna energija planirana za predaju u prenosni sistem od strane operatora skladišta, priključenih na prenosni sistem, za regulatornu godinu, (MWh);
- E_{t+n}^{OK+S} - električna energija, planirana energetske bilansom za svaku godinu regulatornog perioda za isporuku iz prenosnog sistema na mjestima isporuke ostalim korisnicima i operatorima skladišta, (MWh).

Dio troškova amortizacije i povrata na sredstva koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta

Član 21

- (1) Dio utvrđene amortizacije i povrata na sredstva sistema iz člana 18 stav 1 tačka 2 ove metodologije za regulatornu godinu TAK_{t+n}^{capex} , koji pokrivaju proizvođači i operatori skladišta $TAK_{t+n}^{P+Scapex}$ izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TAK_{t+n}^{P+Scapex} = K_{t+n}^{P+Scapex} * TAK_{t+n}^{capex}$$

gdje je:

- $K_{t+n}^{P+Scapex}$ - faktor učešća proizvođača i operatora skladišta u pokrivanju dijela utvrđenih kapitalnih troškova za korišćenje kapaciteta prenosnog sistema, (%);
- TAK_{t+n}^{capex} - troškovi amortizacije i povrata na sredstva koji se transponuju u cijene iz člana 18 stav 1 tačka 2 ove metodologije, (€).

- (2) Faktor $K_{t+n}^{P+Scapex}$ iz stava 1 ovog člana izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$K_{t+n}^{P+Scapex} = \frac{\left(\sum V_{ikdv_{t+n}} * \frac{E_{t+n}^{P+S}}{E_{t+n}^{P+S} + E_{t+n}^{OK+S}} + \sum V_{dvel_{t+n}} + \sum V_{tsikdv_{t+n}}^{prem} + \sum V_{tsdvel_{t+n}}^{prem} \right)}{V^{dv}_{t+n} + V^{ts}_{t+n}}$$

gdje je za svaku trafostanicu operatora:

- $V_{ikdv_{t+n}}$ - vrijednost postojećeg interkonektora na kraju godine t+n-2, kao i vrijednost novog interkonektora čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-1, koji je odobren od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnosi se na projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa, (€);
- $V_{dvel_{t+n}}$ - vrijednost postojećeg integracionog dalekovoda na kraju godine t+n-2, kao i vrijednost novog integracionog dalekovoda elektrane čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-1 u trafostanici operatora, koji je odobren od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnosi se na projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa, (€);
- $V_{tsikdv_{t+n}}^{prem}$ - dio ukupne vrijednosti odnosno trafostanice prenosnog sistema na kraju godine t+n-2 srazmjeran učešću prenosne moći priključenog interkonektora u ukupnoj prenosnoj moći svih dalekovoda priključenih u toj trafostanici, (€);
- $V_{tsdvel_{t+n}}^{prem}$ - dio ukupne vrijednosti odnosno trafostanice prenosnog sistema na kraju godine t+n-2 srazmjeran učešću prenosne moći integracionog dalekovoda elektrane u ukupnoj prenosnoj moći svih dalekovoda priključenih u toj trafostanici, (€);
- V^{dv}_{t+n} - ukupna vrijednost dalekovoda u prenosnom sistemu Crne Gore na kraju godine t+n-2, kao i vrijednost dalekovoda čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-1, koji su odobreni od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa (€);
- V^{ts}_{t+n} - ukupna vrijednost trafostanica u prenosnom sistemu Crne Gore na kraju godine t+n-2, kao i vrijednost trafostanica čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-1, koje su odobrene od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Zajednicu i projekte od uzajamnog interesa, (€);
- E_{t+n}^{P+S} - planirana proizvodnja električne energije od strane proizvođača i električna energija planirana za predaju u prenosni sistem od strane operatora skladišta, priključenih na prenosni sistem, za regulatornu godinu, (MWh);

E_{t+n}^{OK+S} - električna energija planirana energetske bilansom za svaku godinu regulatornog perioda za isporuku iz prenosnog sistema na mjestima isporuke ostalim korisnicima i operatorima skladišta, (MWh).

(3) Ako je u jednoj trafostanici priključeno više interkonektora i/ili više integracionih dalekovoda elektrana i ako će u toj trafostanici shodno planu investicija biti priključeni novi dalekovodi čija će se vrijednost aktivirati u toku regulatornog perioda, faktor iz stava 2 ovog člana izračunava se uzimajući u obzir prenosnu moć svakog od tih dalekovoda.

Cijene za korišćenje prenosnog sistema koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta

Član 22

Cijene za korišćenje prenosnog sistema koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta izračunavaju se primjenom sljedećih formula:

$$Cke_{t+n}^{P+S} = Cake_{t+n}^{P+S} + Cg_{t+n}^{P+S}$$

$$Cake_{t+n}^{P+S} = \frac{TAK_{t+n}^{P+Sopex} - K_{t+n}^{FRReP+S} * (1 + FK)}{E_{t+n}^{P+S}}$$

$$Cg_{t+n}^{P+S} = \frac{TPg_{t+n}^{P+S} - K_{t+n}^{FRgP+S} * (1 + FK)}{E_{t+n}^{P+S}}$$

$$Caks_{t+n}^{P+S} = \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{P+Sscapex} - K_{t+n}^{FRsP+S} * (1 + FK)}{MK_{t+n}^{P+S}}$$

gdje je:

- Cke_{t+n}^{P+S} - cijena za korišćenje prenosnog sistema za proizvođače i operatore skladišta, koja se naplaćuje po aktivnoj električnoj energiji predatoj u prenosni sistem, (€/MWh);
- $Cake_{t+n}^{P+S}$ - cijena za angažovanje prenosnog kapaciteta koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta priključeni na prenosni sistem, koja se naplaćuje po aktivnoj električnoj energiji predatoj u prenosni sistem, (€/MWh);
- Cg_{t+n}^{P+S} - cijena opravdanih gubitaka koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta priključeni na prenosni sistem, koja se naplaćuje po aktivnoj električnoj energiji predatoj u prenosni sistem, (€/MWh);
- $Caks_{t+n}^{P+S}$ - cijena za korišćenje prenosnog sistema za proizvođače i operatore skladišta, koja se naplaćuje po maksimalno raspoloživoj aktivnoj snazi, (€/MW/mjesec);
- TPg_{t+n}^{P+S} - dio troškova opravdanih gubitaka koje pokrivaju proizvođači i operatori skladišta, iz člana 26 ove metodologije;

- $K_{t+n}^{FR\text{e}P+S}$ - korekcija fakturisane realizacije po osnovu angažovanja prenosnog kapaciteta, koja se odnosi na proizvođače i operatore skladišta u dijelu odstupanja proizvedene električne energije proizvodnih objekata i energije predate u sistem iz objekata za skladištenje električne energije u odnosu na plan, izračunata u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);
- K_{t+n}^{FRgP+S} - korekcija fakturisane realizacije koja se odnosi na proizvođače i operatore skladišta po osnovu opravdanih gubitaka za električnu energiju predatu u prenosni sistem, izračunata u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);
- K_{t+n}^{FRsP+S} - korekcija fakturisane realizacije koja se odnosi na proizvođače i operatore skladišta, nastala uslijed odstupanja maksimalno raspoloživih aktivnih snaga proizvodnih objekata i objekata za skladištenje električne energije u odnosu na plan, izračunata u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);
- E_{t+n}^{P+S} - planirana proizvodnja električne energije od strane proizvođača i električna energija planirana za predaju u sistem od strane operatora skladišta priključenih na prenosni sistem za regulatornu godinu, (MWh);
- MK_{t+n}^{P+S} - maksimalno raspoloživa snaga svih proizvodnih objekata i objekata za skladištenje električne energije priključenih na prenosni sistem, (MW);
- FK** - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije;
- n** - 1, 2, ..., k;
- k** - broj godina regulatornog perioda.

Troškovi za angažovanje prenosnog kapaciteta koji se alociraju na ostale korisnike

Član 23

Troškovi iz člana 17 stav 7 ove metodologije, koji se alociraju na ostale korisnike TAK_{t+n}^{OK} izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$TAK_{t+n}^{OK} = TAK_{t+n}^{TUT} - TAK_{t+n}^{P+S\text{opex-}} - TAK_{t+n}^{P+S\text{capex}}$$

gdje je:

- TAK_{t+n}^{TUT} - troškovi za angažovanje prenosnog kapaciteta koji se transponuju u cijene iz člana 17 stav 2 ove metodologije, (€);
- $TAK_{t+n}^{P+S\text{opex-}}$ - troškovi poslovanja za energetske djelatnosti iz člana 20 ove metodologije koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta, (€);

- $TAK_{t+n}^{P+Scapex}$ - dio kapitalnih troškova poslovanja za energetske djelatnosti iz člana 21 ove metodologije koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta, (€).

Cijena za angažovanje prenosnog kapaciteta za ostale korisnike

Član 24

- (1) Troškovi iz člana 23 ove metodologije TAK_{t+n}^{OK} alociraju se na ostale korisnike na osnovu proporcionalnog učešća maksimalne snage pojedinačnog korisnika priključenog na prenosni sistem u sumi maksimalnih snaga ostalih korisnika.
- (2) Cijena za angažovanje prenosnog kapaciteta za ostale korisnike izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$C_{t+n}^{OK} = \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{OK} + (Tot_{t+n} - K_{t+n}^{FRok+s}) * (1 + FK)}{MK_{t+n}}$$

gdje je:

- TAK_{t+n}^{OK} - dio troškova koje pokrivaju ostali korisnici, koji se alociraju po aktivnoj snazi, (€);
- Tot_{t+n} - troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, (€);
- K_{t+n}^{FRok} - korekcija fakturisane realizacije koja se odnosi na ostale korisnike, (€);
- MK_{t+n} - suma maksimalnih snaga ostalih korisnika, (MW);
- FK - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

- (3) Za svrhe obračuna troškova angažovanja prenosnog kapaciteta kupcima, cijena iz stava 2 ovog člana se primjenjuje na mjesečno izmjerenu maksimalnu snagu.
- (4) Maksimalna snaga ostalih korisnika koji posjeduju uređaje:
- 1) za kontinuirano mjerenje i registrovanje snage po petnaestominutnim periodima je najveće opterećenje koje se ostvari u trajanju od 15 minuta u toku mjesečnog obračunskog perioda;
 - 2) koji mjere i registruju samo najveću dostignutu snagu, je ta registrovana snaga.

- (5) U svrhu obračuna troškova angažovanja prenosnog kapaciteta ostalim korisnicima koristi se mjesečno izmjerena maksimalna snaga u višoj tarifi.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, ako je proizvod maksimalne snage izmjerene u periodu niže dnevne tarife i faktora B iz stava 7 ovog člana veći od maksimalne snage izmjerene u periodu više dnevne tarife, za svrhe obračuna troškova angažovanja prenosnog kapaciteta ostalim korisnicima koristi se proizvod maksimalne snage izmjerene u periodu niže dnevne tarife i faktora B.
- (7) Faktor B izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$B = \frac{MK_{\min}}{MK_{\max}}$$

gdje je:

MK_{min} - minimalna snaga petnaestominutnog opterećenja ostalih korisnika izmjerena u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, (MW);

MK_{max} – maksimalna snaga petnaestominutnog opterećenja ostalih korisnika izmjerena u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, (MW).

- (8) Ako ostali korisnici preuzimaju energiju na više mjernih mjesta izmjerena snaga se obračunava posebno za svako mjesto isporuke.
- (9) Izuzetno od stava 9 ovog člana, za svu isporučenu električnu energiju za potrebe električne vuče obračunava se istovremeno vršno opterećenje, bez obzira na broj mjesta isporuke.

Troškovi opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu

Član 25

Troškovi opravdanih gubitaka, alociraju se na proizvođače električne energije, operatore skladišta priključene na prenosni sistem i ostale korisnike.

Dio troškova opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za proizvođače i operatore skladišta

Član 26

- (1) Dio troškova opravdanih gubitaka koje pokrivaju proizvođači i operatori skladišta za energiju predatu u prenosni sistem **TPg^{P+S}** izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{P+S} = \frac{(G_{t+n}^{P+Sdv} + G_{t+n}^{P+Sst})}{G_{t+n}^P} * TPg_{t+n}^{TUT}$$

gdje je:

- G_{t+n}^{P+Sdv} - dio gubitaka u dalekovodima za koje naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta, (MWh);
- G_{t+n}^{P+Sts} - dio gubitaka u transformacijama za koje naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta, (MWh);
- G_{t+n}^P - ukupni gubici u prenosnom sistemu, (MWh);
- $TP_{g_{t+n}}^{TUT}$ - troškovi opravdanih gubitaka koji se transponuju u cijene, utvrđeni u skladu sa članom 18 stav 2 ove metodologije, (€).

- (2) Količina opravdanih gubitaka u prenosu za koju naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta za energiju predatu u prenosni sistem alocira se na dalekovode i transformacije prenosnog sistema korišćenjem podataka iz studije gubitaka iz člana 8 stav 3 ove metodologije, na osnovu:
- 1) iznosa ili procentualnog učešća gubitaka u dalekovodima 400 kV, 220 kV i 110 kV u opravdanim gubicima,
 - 2) iznosa ili procentualnog učešća gubitaka u transformacijama 400/x kV/kV, 220/x kV/kV i 110/x kV/kV u opravdanim gubicima.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako operator ne dostavi studiju gubitaka iz člana 8 stav 3 ove metodologije, količina opravdanih gubitaka u prenosu za koju naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta za energiju predatu u prenosni sistem alocira se na dalekovode i transformacije prenosnog sistema korišćenjem posljednjih dostupnih podataka iz ranijih studija, uzimajući u obzir promjenu strukture dalekovoda i transformatora koje operator dostavlja uz detaljno tehničko obrazloženje.
- (4) Dio gubitaka u dalekovodima G_{t+n}^{P+Sdv} , za koje naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta za energiju predatu u prenosni sistem, izračunava se:
- 1) u iznosu 100% izračunatih gubitaka u dalekovodima 220 kV i 110 kV, ako su tim dalekovodima elektrane i objekti za skladištenje električne energije povezani na dio prenosnog sistema sa malim potrošačkim konzumom (konzum sjevernog dijela elektroenergetskog sistema Crne Gore rasprostranjen na teritorijama opština: Plužine, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Andrijevića, Berane, Plav, Gusinje, Rožaje, Petnjica);
 - 2) u iznosu 100% izračunatih gubitaka u interkonektoru 220 kV, ako su elektrane i objekti za skladištenje električne energije tim interkonektorom povezane na susjedni sistem;
 - 3) u iznosu 100% izračunatih gubitaka u dalekovodima 220 kV i 110 kV, ako su elektrane i objekti za skladištenje električne energije povezani na prenosni sistem tim dalekovodom u "T" spoju;
 - 4) u iznosu izračunatih gubitaka, na koji se primjenjuje koeficijent K_{t+n}^{gP+S} , za:

- a) integracione 110 kV i 220 kV dalekovode elektrana i objekata za skladištenje električne energije, ako su tim dalekovodima elektrane i objekti za skladištenje električne energije povezane na dio prenosnog sistema sa većim potrošačkim konzumom (konzum centralnog i južnog dijela elektroenergetskog sistema Crne Gore rasprostranjen na teritorijama opština: Nikšić, Danilovgrad, Podgorica, Tuzi, Cetinje, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva, Bar i Ulcinj);
- b) interkonektore 400 kV i 220 kV;
- c) ostali unutarsistemske dalekovodi 400 kV i 220 kV koji nijesu obuhvaćeni tačkom 1 i tačkom 4 podtačka a ovog stava.
- (5) Dio gubitaka u transformacijama G_{t+n}^{P+S} , za koje naknadu plaćaju proizvođači i operatori skladišta za energiju predatu u prenosni sistem, izračunava se u iznosu izračunatih gubitaka na koji se primjenjuje koeficijent K_{t+n}^{gP+S} , za:
- 1) transformacije 400/x kV/kV i 220/x kV/kV;
 - 2) transformacije 110/x kV/kV ako imaju integracione dalekovode elektrana i objekata za skladištenje električne energije, a locirane su u dijelu prenosnog sistema sa većim potrošačkim konzumom (konzum centralnog i južnog dijela elektroenergetskog sistema Crne Gore rasprostranjen na teritorijama opština: Nikšić, Danilovgrad, Podgorica, Tuzi, Cetinje, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva, Bar i Ulcinj).
- (6) Koeficijent K_{t+n}^{gP+S} iz stava 4 tačka 4 i stava 5 ovog člana, izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$K_{t+n}^{gP+S} = \frac{E_{t+n}^{P+S\text{proiz}}}{E_{t+n}^{P+S\text{proiz}} + E_{t+n}^{OK+S}}$$

gdje je:

- E_{t+n}^{P+S} - planirana proizvodnja električne energije od strane proizvođača i električna energija planirana za predaju u prenosni sistem od strane operatora skladišta, priključenih na prenosni sistem, za regulatornu godinu, (MWh);
- E_{t+n}^{OK+S} - električna energija, planirana energetske bilansom za svaku godinu regulatornog perioda za isporuku iz prenosnog sistema na mjestima isporuke ostalim korisnicima i operatorima skladišta, (MWh).

Cijena opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za ostale korisnike i operatore skladišta

Član 27

- (1) Cijena gubitaka koju plaćaju ostali korisnici i operatori skladišta za električnu energiju preuzetu iz prenosnog sistema $C_{g_{t+n}}^{OK+S}$, izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$C_{g_{t+n}}^{OK+S} = \frac{TP_{g_{t+n}}^{OK+S}}{E_{t+n}^{OK+S}}$$

gdje je:

$$TP_{g_{t+n}}^{OK+S} = TP_{g_{t+n}}^{TUT} - TP_{g_{t+n}}^{P+S} - K_{t+n}^{FRgOK+S} * (1 + FK)$$

gdje je:

- $TP_{g_{t+n}}^{TUT}$ - troškovi opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu iz člana 18 stav 2 ove metodologije, (€);
- $TP_{g_{t+n}}^{P+S}$ - troškovi gubitaka koje plaćaju proizvođači električne energije i operatori skladišta za predatu električnu energiju u prenosni sistem, priključeni na prenosni sistem, (€);
- $K_{t+n}^{FRgOK+S}$ - korekcije fakturisane realizacije koja se odnosi na ostale korisnike i operatore skladišta po osnovu opravdanih gubitaka, izračunata u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);
- E_{t+n}^{OK+S} - električna energija planirana energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima i operatorima skladišta, (MWh);
- FK - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije;
- n - 1, 2, ..., k;
- k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Niža i viša tarifa za aktivnu energiju za pokrivanje opravdanih gubitaka određuje se na osnovu cijene iz stava 1 ovog člana $C_{g_{t+n}}^{OK+S}$ prema sljedećima formulama:

$$NTg = \frac{C_{g_{t+n}}^{OK+S}}{Ant + ROvn * Avt}$$

$$VTg = ROvn * NTg$$

gdje je:

- NTg - niža dnevna tarifa za aktivnu energiju, (€/kWh);
- VTg - viša dnevna tarifa za aktivnu energiju, (€/kWh);
- $C_{g_{t+n}}^{OK+S}$ - cijena gubitaka koju plaćaju ostali korisnici i operatori skladišta za električnu energiju preuzetu iz prenosnog sistema, (€/kWh);
- Ant - učešće aktivne električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima i operatorima skladišta tokom trajanja niže dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%);

Avt - učešće aktivne električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima i operatorima skladišta tokom trajanja više dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%);

ROvn - relativni odnos više i niže dnevne tarife za aktivnu energiju.

- (3) Odnos između tarifnih stavova za električnu energiju preuzetu u višoj i nižoj dnevnoj tarifi ne može biti veći od 3:1.

Tarife za aktivnu energiju

Član 28

- (1) U zavisnosti od doba dana isporuke električne energije utvrđuju se dvije tarife za aktivnu energiju za energiju gubitaka:
- 1) viša dnevna tarifa za aktivnu energiju, i
 - 2) niža dnevna tarifa za aktivnu energiju.
- (2) Viša dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučenu tokom obračunskog perioda od 7 h do 23 h u periodu kada se koristi zimsko računanje vremena, a od 08 h do 24 h u periodu kada se koristi ljetnje računanje vremena.
- (3) Niža dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučene tokom obračunskog perioda od 23 h do 07 h narednog dana u periodu kada se koristi zimsko računanje vremena, a od 00 do 08 h u periodu kada se koristi ljetnje računanje vremena.
- (4) Niža dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučene nedjeljom pod uslovom da je takvo mjerenje obezbijeđeno.
- (5) Uklopni satovi dvotarifnih brojila električne energije su stalno podešeni po srednjeevropskom vremenu u zimskom periodu i pri prelasku na ljetnje računanje vremena se ne prepodešavaju.

Način obračuna i naplate

Član 29

- (1) Usluga prenosa električne energije obračunava se proizvođačima električne energije i operatorima skladišta koji su priključeni na prenosni sistem po cijenama iz člana 22 ove metodologije.
- (2) Usluga prenosa električne energije se obračunava ostalim korisnicima i operatorima skladišta na osnovu cijena i tarifa iz člana 24 stav 2 i člana 27 st. 1 i 2 ove metodologije.

Cijene za korišćenje prenosnog sistema

Član 30

- (1) Utvrđeni regulatorno dozvoljeni prihod operatora ostvaruje se primjenom sljedećih cijena:
 - 1) cijena za korišćenje prenosnog sistema za proizvođače i operatore skladišta C_{t+n}^{P+S} koja se naplaćuje po aktivnoj električnoj energiji, (€/MWh);
 - 2) cijena za korišćenje prenosnog sistema za proizvođače i operatore skladišta C_{t+n}^{P+S} koja se naplaćuje po maksimalno raspoloživoj aktivnoj snazi, (€/MW/mjesec);
 - 3) cijena za angažovanje prenosnog kapaciteta za ostale korisnike C_{t+n}^{OK} koja se naplaćuje po aktivnoj snazi, (€/MW/mjesec);
 - 4) cijena opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za ostale korisnike i operatore skladišta $C_{g,t+n}^{OK+S}$ koja se naplaćuje po aktivnoj električnoj energiji, (€/MWh).
- (2) Cijene iz stava 1 ovog člana ne uključuju porez na dodatu vrijednost.

V. POSTUPAK UTVRĐIVANJA REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA

Sadržaj zahtjeva

Član 31

- (1) Postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena pokreće se zahtjevom koji je operator dužan da podnese Agenciji najkasnije četiri mjeseca prije isteka važenja odluke Agencije o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda operatora i cijena za korišćenje prenosnog sistema.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se na Obrascu P koji je objavljen na internet stranici Agencije.
- (3) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana operatora je dužan da dostavi sljedeću dokumentaciju:
 - 1) detaljan obračun predloženog regulatorno dozvoljenog prihoda, u skladu sa ovom metodologijom;
 - 2) popunjenu tabelu sa obračunom regulatorne osnove sredstava iz člana 13 ove metodologije;
 - 3) podatke iz člana 15 stav 2 ove metodologije;
 - 4) analitičke kartice troškova poslovanja, poslovnih prihoda i ostalih prihoda za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva;
 - 5) registar osnovnih sredstava, sa obračunom amortizacije za sve godine regulatornog perioda;
 - 6) popis svih dugoročnih i kratkoročnih kredita sa podacima o valuti kredita, izvornoj vrijednosti kredita, vrijednosti kredita na kraju svake regulatorne godine, kamatnoj stopi i rasporedu otplate duga;

- 7) studiju gubitaka u prenosnom sistemu urađenu u skladu sa Zakonom; i
 - 8) zaključni list za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, sa otvorenim saldima (nezaključen).
- (4) Tabelu iz stava 3 tačka 2 ovog člana operatoru prenosnog sistema dostavlja Agencija najkasnije do 20. jula godine u kojoj se podnosi zahtjev.
 - (5) Operator je dužan da dostavi i druge podatke na zahtjev Agencije, sve do donošenja konačne odluke.

Način dostavljanja dokumentacije

Član 32

Dokumentacija iz člana 31 ove metodologije se dostavlja u pisanoj formi i u elektronskom obliku koji omogućava dalju obradu.

Javna rasprava

Član 33

- (1) Izvještaj o analizi dokumentacije sa predlogom regulatorno dozvoljenog prihoda Agencija objavljuje na internet stranici.
- (2) Uz izvještaj iz stava 1 ovog člana, Agencija na internet stranici objavljuje zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, sa podnesenom dokumentacijom.
- (3) Primjedbe, predloge i sugestije na izvještaj iz stava 1 ovog člana, zainteresovana lica mogu dostaviti Agenciji u roku od 15 dana od dana njegovog objavljivanja.
- (4) Izvještaj po primjedbama, predlozima i sugestijama iz stava 3 ovog člana Agencija objavljuje na internet stranici.

Donošenje odluke

Član 34

- (1) Agencija donosi odluku o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i dostavlja je podnosiocu zahtjeva i licenciranim snabdjevačima.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Agencije.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Izuzeća

Član 35

Izuzetno od odredbi ove metodologije, za potrebe utvrđivanja regulatornog perioda koji počinje 1. januara 2027. godine:

- 1) tekući regulatorni period iz člana 4 stav 2 tačka 2 ove metodologije je regulatorni period utvrđen od strane Agencije Odlukom o trajanju regulatornog perioda za regulisane elektroenergetske subjekte, broj 22/840-2 od 24.02.2022. godine;
- 2) element m iz člana 7 stav 2 ove metodologije predstavlja broj godina za koje postoje konačni podaci i iznosi četiri;
- 3) podaci iz člana 31 stav 3 tačka 4 ove metodologije dostavljaju se za četiri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva.

Projektovana inflacija

Član 36

Ako podaci o projektovanoj inflaciji u Crnoj Gori za godinu $t+n$ nijesu objavljeni od strane nadležne institucije do donošenja odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, koriste se podaci o projektovanoj inflaciji za godinu $t+n-1$.

Početak primjene faktora za kvalitet FK

Član 37

Parametar **FK** iz člana 5 st. 3 i 4, člana 17 st. 2 i 3, člana 18 stav 1 tač. 1 i 2 i stav 2, člana 22 i člana 24 stav 2 ove metodologije primjenjivaće se od 1. januara 2030. godine.

Prestanak važenja

Član 38

Danom stupanja na snagu ove metodologije prestaje da važi Metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", br. 71/22, 101/22, 124/22, 37/23 i 8/25).

Stupanje na snagu

Član 39

Ova metodologija stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:

Podgorica,

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena, rokova i uslova za korišćenje prenosnog sistema električne energije sadržan je u članu 33 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/25 i 3/26), kojim je propisano da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) utvrđuje metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena, rokova i uslova za korišćenje prenosnih i distributivnih sistema električne energije ili gasa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE METODOLOGIJE

Razlog za donošenje Metodologije sadržan je u članu 249 stav 1 Zakona o energetici koji propisuje da će se opšta akta koje utvrđuje Agencija na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Metodologija ima šest (6) poglavlja i 39 članova.

I OPŠTE ODREDBE

Članom 1 Metodologije propisan je predmet Metodologije i subjekti na koje se Metodologija primjenjuje. U odnosu na važeće metodološko rješenje, kao novi subjekti na koje se Metodologije odnosi prepoznati su operatori za skladištenje električne energije (u daljem tekstu: operatori skladišta), kupci-proizvođači i aktivni kupci.

Članom 2 Metodologije propisani su principi na kojima se zasniva Metodologija.

Članom 3 Metodologije propisan je regulatorni metod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena - „maksimalni dozvoljeni prihod“, način ostvarivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, kao i pravilo da na cijene korišćenja prenosnog sistema električne energije ne utiče lokacija korisnika ovog sistema.

Članom 4 Metodologije propisani su izrazi koji se upotrebljavaju u Metodologiji.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD

Članom 5 Metodologije utvrđeni su elementi regulatorno dozvoljenog prihoda, način utvrđivanja tih elemenata i regulatorno dozvoljenog prihoda koji se transponuje u cijene, kao i faktor za kvalitet.

Članom 6 Metodologije propisani su troškovi poslovanja za energetske djelatnosti, način njihovog utvrđivanja, način na koji je operator dužan da troškove poslovanja evidentira i dokazuje, kazne i troškovi koji se ne uključuju u troškove poslovanja kod utvrđivanja prihoda,

kao i podjela troškova poslovanja za potrebe utvrđivanja prihoda i radi stvaranja uslova za povećanje efikasnosti.

Članom 7 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se može uticati, način na koji se ovi troškovi utvrđuju za prvu godinu regulatornog perioda u slučaju kada je suma troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama regulatornog perioda u kojem se podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, za koje postoje konačni podaci, ostvarena u manjem/većem iznosu od sume utvrđenih, način utvrđivanja ovih troškova za ostale godine regulatornog perioda i način izračunavanja troškova poslovanja na koje se može uticati koji se transponuju u cijene. Ovim članom preciziran je način utvrđivanja parametra Z_s , koji odražava trajnu promjenu troškova poslovanja na koje operator može uticati nastalu usljed promjene zakona. Budući da troškovi na koje se može uticati ne podliježu vršenju korekcija, već su predmet podsticaja za poboljšanje efikasnosti, parametri Z_s i Z_j omogućavaju da se kroz utvrđivanje ove kategorije troškova uvaži uticaj promjena koje su nastale zbog promjena zakonskog okvira i nadležnosti operatora, na troškove operatora. Nadalje, ovim članom Metodologije propisan je način utvrđivanja ovih troškova za drugu, treći i svaku narednu godinu regulatornog perioda, kao i način izračunavanja faktora efikasnosti.

Članom 8 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se djelimično može uticati, način na koji se ovi troškovi izračunavaju i način izračunavanja cijene električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda. S tim u vezi, ovim članom je propisano da se za potrebe utvrđivanja troškova opravdanih gubitaka koristi cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda, koja je jednaka prosječnoj ponderisanoj cijeni električne energije ostvarenoj na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u prenosnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu, uz uvažavanje trogodišnjeg trenda.

Članom 9 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se ne može uticati i način na koji se ovi troškovi izračunavaju. U pogledu navedenih troškova, priznati su i troškovi koji nastaju kao posledica obaveza operatora koje proizlaze iz Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, broj 2/26).

Članom 10 Metodologije propisan je način na koji se troškovi poslovanja, amortizacija i povrat na sredstva, koji su zajednički za obavljanje energetskih i neenergetskih djelatnosti, alociraju na djelatnosti, kao i način na koji se vrši alokacija ako za neenergetsku djelatnost nije moguće izvršiti obračun navedenih troškova.

Članom 11 Metodologije propisan je način utvrđivanja troška amortizacije.

Članom 12 Metodologije propisan je povrat na sredstva i način njegovog izračunavanja, kao i način na koji Agencija raspoređuje utvrđeni povrat na sredstva po godinama regulatornog perioda.

Članom 13 Metodologije propisan je način utvrđivanja regulatorne osnove sredstava.

Članom 14 Metodologije propisan je način utvrđivanja stope povrata na kapital i način njenog izračunavanja.

Članom 15 Metodologije propisani su ostali prihodi od energetske djelatnosti, kao i način njihovog utvrđivanja. Novina u odnosu na važeće metodološko rješenje ogleđa su u normiranju način utvrđivanja prihoda po osnovu dodjele prekograničnih kapaciteta (prihodi od zagušenja), izračunavanju visine ovih prihoda i njihovog korišćenja, saglasno Zakonu o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 2/26).

III OBEZBJEĐENJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA

Članom 16 Metodologije propisano je šta obuhvata korišćenje prenosnog sistema i način na koji se obezbjeđuje regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u cijene.

Članom 17 Metodologije propisano je šta obuhvataju troškovi za korišćenje prenosnog kapaciteta, način njihovog izračunavanja i raspoređivanja.

Članom 18 Metodologije utvrđen je način na koji se troškovi poslovanja, povrata na sredstva i troškovi amortizacije transponuju u cijene i način njihovog izračunavanja.

IV ALOKACIJA TROŠKOVA ZA KORIŠĆENJE PRENOSNOG SISTEMA

Članom 19 Metodologije propisan je način izračunavanja troškova za korišćenje prenosnog kapaciteta koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta.

Članom 20 Metodologije propisan je način izračunavanja dijela troškova poslovanja na koje se može uticati i na koje se ne može uticati koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta.

Članom 21 Metodologije propisan je način izračunavanja dijela troškova amortizacije i povrata na sredstva koji se alociraju na proizvođače i operatore skladišta.

Članom 22 Metodologije propisan je način izračunavanja cijene za korišćenje prenosnog sistema koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta.

Članom 23 Metodologije propisan je način izračunavanja troškova za angažovanje prenosnog kapaciteta koji se alociraju na ostale korisnike.

Članom 24 Metodologije propisan je način izračunavanja cijene za angažovanje prenosnog kapaciteta za ostale korisnike.

Članom 25 Metodologije propisano je na koga se alociraju troškovi opravdanih gubitaka.

Članom 26 Metodologije propisan je način izračunavanja dijela troškova opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za proizvođače i operatore skladišta i način njihove alokacije.

Članom 27 Metodologije propisan je način izračunavanja cijene opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za ostale korisnike i operatore skladišta, kao i način određivanja niže i više tarife za aktivnu energiju za pokrivanje opravdanih gubitaka.

Članom 28 Metodologije propisane su tarife za aktivnu energiju, kao i vremenski periodi u kojim se primjenjuju pri zimskom/ljetnjem računanju vremena.

Članom 29 Metodologije propisan je način obračuna i naplate usluge prenosa električne energije.

Članom 30 Metodologije propisane su cijene čijom se primjenom ostvaruje utvrđeni prihod operatora.

V POSTUPAK UTVRĐIVANJA REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA

Članom 31 Metodologije propisan je način pokretanja postupka za utvrđivanja prihoda i cijena, odnosno sadržaj zahtjeva.

Članom 32 Metodologije utvrđen je način dostavljanja dokumentacije iz člana 31 Metodologije.

Članom 33 Metodologije propisan je način sprovođenja javne rasprave o Izvještaju o analizi dokumentacije sa predlogom regulatorno dozvoljenog prihoda.

Članom 34 Metodologije propisan je način donošenja, objavljivanja i dostavljanja odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članom 35 Metodologije propisana su izuzeća od odredbi Metodologije, koja će se primjenjivati za potrebe utvrđivanja regulatornog perioda koji počinje 1. januara 2027. godine.

Članom 36 Metodologije je propisano koji podaci o projektovanoj inflaciji u Crnoj Gori se koriste ako ti podaci nijesu objavljeni od strane nadležne institucije do donošenja odluke o utvrđivanju prihoda i cijena.

Članom 37 Metodologije propisan je početak faktora za kvalitet FK.

Članom 38 i 39 Metodologije propisan je prestanak važenja Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", br. 2/19, 50/19, 5/2071/22, 101/22, 124/22, 37/23 i 8/25), odnosno stupanje na snagu Metodologije.